OPENBAAR MINISTERIE

Landelijk Parket

Postbus 395, 3000 AJ Rotterdam

Nabestaanden van de slachtoffers van vlucht MH17

Posthumalaan 74
3072 AG Rotterdam
T +31 88 699 23 00
www.om.nl

Datum 2 december 2019
Ons kenmerk LP\19\003211
Onderwerp Update recente ontwikkelingen

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte heer, mevrouw,

Graag informeren we u als nabestaande over het volgende:

Op 7 september 2019 berichtten we u dat het Openbaar Ministerie (OM) de Russische autoriteiten heeft verzocht een persoon aan te houden die mogelijk betrokken is geweest bij het neerhalen van vlucht MH17.

Zoals hijzelf in de media bekend heeft gemaakt, gaat het om de heer Vladimir Tsemach. Hij was eerder aangehouden en gedetineerd in Oekraïne voor andere strafbare feiten. Tijdens zijn detentie heeft het Joint Investigation Team (JIT) hem verschillende malen verhoord over zijn betrokkenheid bij het neerhalen van vlucht MH17. Hierbij is de heer Tsemach op zijn zwijgrecht gewezen en in de gelegenheid gesteld om zich te laten bijstaan door een advocaat. Omdat hij de Oekraïense nationaliteit heeft, kon hij volgens de Oekraïense grondwet niet worden uitgeleverd aan Nederland voor verder onderzoek. Als onderdeel van een gevangenenruil is hij op 7 september vanuit Oekraïne overgebracht naar de Russische Federatie.

Nog voordat zijn vliegtuig die dag in Moskou landde, kreeg het OM bevestiging dat het aanhoudingsverzoek in Rusland was ontvangen. Volgens een woordvoerder van het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken kwamen de uitgeruilde gevangenen na aankomst onder verantwoordelijkheid te staan van de Russische Hoge Commissaris voor de Mensenrechten.

Toen directe aanhouding uitbleef, heeft het OM meerdere malen contact gehad met de Russische justitie en gewezen op mogelijk vluchtgevaar van de heer Tsemach. Met name toen via media naar buiten kwam dat hij terug wilde keren naar Oost-Oekraïne.

De heer Tsemach is, zoals eerder bericht, door het OM als verdachte aangemerkt, maar er is nog geen beslissing genomen of hij wel of niet voor de rechter wordt gebracht. Voor de beslissing om iemand te vervolgen is meer bewijs nodig dan voor de beslissing om iemand als verdachte aan te merken. Het onderzoek naar de rol van de heer Tsemach bij het neerhalen van vlucht MH17 loopt nog. Om te voorkomen dat hij zich aan het onderzoek zou onttrekken, is om zijn uitlevering gevraagd. Omdat de heer Tsemach de Oekraïense nationaliteit heeft, kon Rusland hem gewoon aan Nederland uitleveren. Op grond van het Europees uitleveringsverdrag is Rusland daar ook toe verplicht.

Op 23 september 2019 kwam er bericht dat de Russische autoriteiten het verzoek in overweging hielden, en werd om extra informatie gevraagd. In latere correspondentie werd weer om nieuwe informatie gevraagd, die steeds verstrekt is. Volgens het OM was die informatie niet van belang voor de beslissing om de heer Tsemach aan te houden. Daarvoor bestond geen enkele belemmering.

Het aanhoudingsverzoek is via diplomatieke en politieke kanalen meermaals kracht bij gezet, en daarbij is Rusland opgeroepen volledige en spoedige medewerking te verlenen. Ook minister Blok heeft dit verzoek zowel schriftelijk als in een persoonlijke ontmoeting met zijn Russische ambtsgenoot Lavrov herhaald.

Op 19 november 2019 is bericht ontvangen van de Russische autoriteiten dat het verzoek tot aanhouding niet uitgevoerd kan worden, omdat zij niet bekend waren met de verblijfplaats van Tsemach in de Russische Federatie.

Uit mediaberichten kan worden opgemaakt dat de heer Tsemach toen al was teruggekeerd naar zijn woonplaats in Oost-Oekraïne. Van daaruit kan hij niet meer worden uitgeleverd.

Het OM is tot de conclusie gekomen dat Rusland bewust heeft toegelaten dat de heer Tsemach de Russische Federatie heeft verlaten en geen uitvoering heeft willen geven aan het Nederlandse verzoek. Dat had op basis van het Europees uitleveringsverdrag wel moeten gebeuren.

Het OM heeft deze conclusie gedeeld met de Russische autoriteiten.
Tot slot: we benadrukken dat de MH17-strafzaak niet afhankelijk is van de gebeurtenissen rondom de heer Tsemach. Het JIT doet er alles aan om zoveel mogelijk informatie te verkrijgen, ook ten aanzien van deze betrokkene, maar dat betekent niet dat de strafzaak in Nederland ook afhankelijk is van de uitkomst daarvan. Deze zal gewoon van start gaan op 9 maart 2020.

Vier verdachten, Igor Vsevolodovich GIRKIN, Sergey Nikolayevich DUBINSKIY, Oleg Yuldashevich PULATOV en Leonid Volodymyrovych KHARCHENKO, zijn opgeroepen om op deze datum te verschijnen. In hun zaak zal de rechter een oordeel vellen over de beschuldigingen.

Sinds onze laatste brief heeft dit onderwerp de nodige publieke aandacht gekregen. Ook de heer Tsemach heeft een interview gegeven. Daarom zal het OM ook de pers informeren over deze ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Digna van Boetzelaer
Plaatsvervangend Hoofdofficier
Teamleider MH 17